

Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu

ECMO

POZAUSTROJOWE UTLENOWANIE KRWI

Jesteśmy, aby ratować, leczyć, dawać nadzieję...

Rodzaje ECMO

1. ECMO V-V żylna - żylna

Kaniulacja żyły udowej i szyjnej
lub żyły szyjnej kaniulą dwuświatłową

2. ECMO V-A żylna – tętnicza

Kaniulacja żyły udowej i/lub szyjnej
i tętnicy udowej

Wskazania do zastosowania ECMO

- **V-V (AH1N1 i inne infekcje grypowe)**

Skrajna niewydolność oddechowa
nie poddająca się leczeniu metodami
konwencjonalnymi, spowodowana
odwracalnym procesem chorobowym

- **V-A**

Wspomaganie krążenia
przy niewydolności dwukomorowej

Najczęściej kwalifikowane do leczenia ECMO jednostki chorobowe

1. ARDS (*także w przebiegu grypy*)
2. Stan astmatyczny
3. Zaburzenia oddychania w przebiegu posocznicy
4. ECMO jako pomost do transplantacji
5. MAS (*dzieci*)
6. PPHN (*dzieci*)
7. Przepuklina przeponowa (*dzieci*)
8. Wrodzone zapalenie płuc (*dzieci*)
9. Przetrwale krążenie płodowe (*dzieci*)

Obiektywne wskazania do zastosowania ECMO

- Gwałtowne pogorszenie stanu w połączeniu z kwasicią i wstrząsem PaO_2 od 30 do 40 mm Hg, pH <7,25 przez 2 h, lub towarzysząca hipoksji hipotensja
- PaO_2 <35 przez 2, lub <50 mm Hg przez 6 h
- Indeks utlenowania OI > 60 przez $\frac{1}{2}$ h
lub OI > 35 przez 6h
- Indeks pęcherzykowo-włośniczkowy $AaDO_2$ < 605 mm Hg przez 4 h, lub < 620 mm Hg przez 12 h

Jak obliczyć ?

Indeks utlenowania

$$(OI) = (MAP \times FiO_2 \times 100) : PaO_2$$

Gdzie:

- MAP – średnie ciśnienie w drogach oddechowych
- PaO₂ – ciśnienie cząstkowe tlenu w krwi tętniczej
- FiO₂ – zawartość procentowa tlenu w powietrzu wdychowym

Jak obliczyć ?

Gradient pęcherzykowo-włośniczkowy

$$AaD_{O_2} = PA_{O_2} - Pa_{O_2}$$

Gdzie:

$$PA_{O_2} = Fi_{O_2} (PB - P_{H_2O}) - 1,25 Pa_{CO_2}$$

Uproszczony wzór gradientu pęcherzykowo-włośniczkowego dla potrzeb ECMO:

$$AaD_{O_2} = PB - 47 - Pa_{CO_2} - Pa_{O_2}$$

- PAO_2 – ciśnienie cząstkowe tlenu w powietrzu pęcherzykowym
- PaO_2 – ciśnienie cząstkowe tlenu w krwi tętniczej
- FiO_2 – zawartość procentowa tlenu w powietrzu wdechowym
- PB – ciśnienie barometryczne
- PH_2O – ciśnienie pary wodnej
- $PACO_2$ – ciśnienie cząstkowe dwutlenku węgla w powietrzu pęcherzykowym

Przeciwwskazania bezwzględne do leczenia ECMO

- Nieodwracalne zmiany będące przyczyną niewydolności krążeniowej lub krążeniowo-oddechowej
- Przeciwwskazania do przewlekłej heparynizacji
- Przewidywany brak poprawy stanu chorego po zakończeniu leczenia wiążący się ze znacznym pogorszeniem jakości jego życia
- Indeks $\text{PaO}_2/\text{FiO}_2 < 100$ przez 10 dni u dzieci, lub 5 dni u pacjentów dorosłych
- Brak zgody na leczenie ECMO
- Skaza krwotoczna i/lub obecność potencjalnego źródła krwawienia (względne)

Praktyczne zasady kwalifikacji i przygotowania do leczenia ECMO

- Kwalifikacja pacjenta do ECMO przez anestezjologa i kardiochirurga z udziałem perfuzjonisty
- Uzgodnienie sposobu transportu w zależności od stanu chorego
- Przygotowanie aparatury i wybór metody ECMO i sposobu kaniulacji
  - **V-V** żylna - żylna
  - **V-A** żylna - tętnicza

Rozpoczęcie procedury ECMO

- **Leczenie przeciwkrzepliwe**
(heparynizacja pod kontrolą ACT ~200)
- **Preparaty krwiopochodne**
(KKC_z, KKP, FFP pod kontrolą morfologii i układu krzepnięcia)
- **Antybiotykoterapia profilaktyczna**
(w uzgodnieniu z pracownią mikrobiologii i epidemiologii)
- **Sedacja** *(morfina-dormicum , fentanyl-pancuronium, inne)*
- **Badania i częstość ich wykonywania:**
  - *Gazometria co 4 godziny*
  - *ACT co 12 godzin lub według stanu pacjenta,*
  - *RTG, USG, posiewy, inne codziennie*

Wentylacja mechaniczna w czasie ECMO

- Parametry respiratora
(parametry odpoczynku płuc – FiO_2 30%, PEEP +10 cm H_2O , PIP +10 cm H_2O , BPM 10/min)
- Pielęgnacja dróg oddechowych
(intensywne oczyszczanie dróg oddechowych, masaże wibracyjne, delikatna rehabilitacja oddechowa, tak aby nie uszkodzić śluzówki)

Powikłania techniczne mogące wystąpić w czasie leczenia ECMO

- Obecność pęcherzyków powietrza w układzie drenów
- Uszkodzenie pompy, drenów, przyrządów pomiarowych
- Wykrzepienie krwi w kaniulach, drenach, oksygenatorze
- Uszkodzenie wymiennika ciepła
- przypadkowa dekaniulacja

Powikłania wynikające bezpośrednio ze stanu chorego

- Zaburzeń wymiany gazowej
- Hipowolemii
- Zaburzeń hemostazy z tworzeniem się krwiaków krwawieniem do OUN
- Posocznicy
- Znacznej hemolizy z jej następstwami
- Zaburzenia rytmu serca

Zespół ECMO

Śląskiego Centrum Chorób Serca

Dr Roman Przybylski – kardiochirurg

Dr Szymon Pawlak – kardiochirurg

Lek Joanna Śliwka – kardiochirurg

Dr Adam Grzybowski – neonatolog

Dr Ewa Urbańska – anestezjolog

Dr Anna Obersztyn – kardiolog

Tomasz Szary – perfuzjonista

Grzegorz Włoczka – perfuzjonista

przeszkolone pielęgniarki